

**នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា**

ព័ត៌មានពិស្តារអំពីការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក-អជសដ

ភាគីដាក់ឯកសារ: សហមេធាវីរបស់លោក អៀង សារី

ដាក់ជូន: អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

ភាសាដើម: អង់គ្លេស

កាលបរិច្ឆេទឯកសារ: ថ្ងៃទី ១៧ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១១

ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 28-Feb-2011, 15:42
CMS/CF: Phok Chanthan

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ ឡើងវិញដោយភាគីដាក់ឯកសារ: សាធារណៈ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារដោយ កសលស ឬ អង្គជំនុំជម្រះ: សាធារណៈ/Public

ស្ថានភាពចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ:

ពិនិត្យឡើងវិញចំពោះឯកសារចំណាត់ថ្នាក់បណ្តោះអាសន្ន:

ឈ្មោះមន្ត្រីកត់ត្រា:

ហត្ថលេខា:

**សារណាមបស់លោក អៀង សារី គាំទ្របណ្តឹងជិតចិត្តរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ និង នួន ថា
ចំពោះចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
និង**

**សារណាមបស់ អៀង សារី ចូលរួមបណ្តឹងរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ ស្នើសុំដកចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលា
ដំបូង ដោយដាក់វិស្វកម្មដោយចៅក្រមបកប្រែនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ឬចៅក្រមបន្ថែម តាមការ
ជ្រើសរើសរបស់គណៈកម្មាធិការរដ្ឋបាលតុលាការ ដើម្បីសម្រេចលើបណ្តឹងជិតចិត្ត**

ដាក់ដោយ៖	ផ្ញើជូន៖	ផ្ញើជូន៖
សហមេធាវី:	អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង	សហព្រះរាជអាជ្ញា
លោក អាង ឧត្តម	ចៅក្រម និង នួន ជាប្រធាន	លោកស្រី ជា លាង
លោក Michael G. KARNAVAS	ចៅក្រម ដូ មណី	លោក Andrew CAYLEY

ចៅក្រម យ៉ា សុខន

ចៅក្រម Silvia CARTWRIGHT

ចៅក្រម Jean-Marc LAVERGNE

ចៅក្រមបម្រុង យូរ ឌីណា

ចៅក្រមបម្រុង Claudia FENZ

ក្រុមមេធាវីការពារក្តីទាំងអស់

សវនាការបស់លោក អៀង សារី គាំទ្របណ្តឹងពិភាក្សាបស់ អៀង ធីន្ទ និង ទួន ជា ចំពោះចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងសវនាការបស់ អៀង សារី ស្តីសុំដកចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដើម្បីសម្រេចលើបណ្តឹងពិភាក្សា

ទំព័រ ២ នៃ ១៧

លោក អៀង សារី តាមរយៈសហមេធាវីរបស់ខ្លួន (“មេធាវីការពារក្តី”) សូមគាំទ្របណ្តឹងដិតចិត្តរបស់មេធាវីការពារក្តី អៀង ធីរិទ្ធ ប្រឆាំងចៅក្រម និង ណុន, ចៅក្រម Silvia CARTWRIGHT, ចៅក្រម យ៉ា សុខន, ចៅក្រម Jean-Marc LAVERGNE, និង ចៅក្រម ធួ មណី (“បណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ”¹ និងបណ្តឹងដិតចិត្តបន្ទាន់របស់លោក នួន ជា ចំពោះចៅក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង (“បណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ នួន ជា”)² (ហៅរួមថា “បណ្តឹងដិតចិត្ត”)។ មេធាវីការពារក្តីសូមឯកភាពទៅនឹងបណ្តឹងដិតចិត្តដោយហេតុថាយ៉ាងហោចណាស់ មានការលេចចេញនូវភាពលម្អៀងរបស់ចៅក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលបានកើតមានដោយសារការសម្រេចរបស់ពួកគាត់លើបញ្ហាមួយចំនួនក្នុងសំណុំរឿង ០០១ ដែលនឹងត្រូវពិភាក្សាក្នុងសំណុំរឿង ០០២³។ មានសំអាងរឹងមាំក្នុងការអះអាងថា ចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនឹងមានផលប្រយោជន៍លើសលប់ក្នុងការធ្វើសំអាងហេតុមួយដែលស្របទៅនឹងសំអាងហេតុរបស់ពួកគាត់ក្នុងសំណុំរឿង០០១ ដោយហេតុថាសំអាងហេតុផ្ទុយគ្នានឹងប៉ះពាល់ទៅដល់ការសម្រេចរបស់ពួកគាត់លើឧក្រិដ្ឋកម្មមួយចំនួន⁴ ដែលចំណុចនេះធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ភាពអនាគតិ

¹ សំណុំរឿង អៀង ធីរិទ្ធ, 002/19-09-2007-អវតក/កសចស, បណ្តឹងដិតចិត្តរបស់មេធាវីការពារក្តី អៀង ធីរិទ្ធ ប្រឆាំងចៅក្រម និង ណុន, ចៅក្រម Silvia CARTWRIGHT, ចៅក្រម យ៉ា សុខន, ចៅក្រម Jean-Marc LAVERGNE, និង ចៅក្រម ធួ មណី, ថ្ងៃទី ១ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១១, E28, ERN: 00641075-00641090។

² សូមមើល សារអឡិចត្រូនិករបស់ Andrew IANUZZI ជូន Andrew CAYLEY, Karlijn VAN DER VOORT, Vera MANUELLO, Tanya Rene PETTAY, Neville SORAB, Sheherazade BOUARFA, and Eleonor FERNANDEZ, ថ្ងៃទី ៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១១ ដែលភ្ជាប់មកជាមួយសំណើថតចម្លងមួយច្បាប់នៃបណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ នួន ជា ដែលពុំទាន់ត្រូវបានជូនដំណឹងនៅឡើយមកទល់ពេលនេះ។

³ បណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ, កថាខណ្ឌ ១, បណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ នួន ជា, កថាខណ្ឌ ២។

⁴ បណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ, កថាខណ្ឌ ២៤។

សារណារបស់លោក អៀង សារី គាំទ្របណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ និង នួន ជា ចំពោះចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងសារណារបស់ អៀង សារី ស្នើសុំដកចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដើម្បីសម្រេចលើបណ្តឹងដិតចិត្ត

របស់ពួកគាត់ នៅពេលពិចារណាឡើងវិញអំពីបញ្ហាណាមួយដែលត្រូវពិភាក្សា^៥។ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់យុត្តិធម៌ និងបញ្ចៀសការយល់ខុសណាមួយដែលថាតុលាការពុំមានភាពត្រឹមត្រូវ បណ្តឹងដិតចិត្តត្រូវស្តាប់ និងសម្រេច ដោយក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ ដែលពុំជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងសំណុំរឿង ០០១។ ដូច្នោះ មេធាវីការពារក្តីសូមចូលរួមជាមួយ នឹងបណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ ចំពោះចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដោយដាក់ជំនួសនូវចៅក្រម បម្រុងនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ឬចៅក្រមបន្ថែមតាមការជ្រើសរើសរបស់គណៈកម្មាធិការរដ្ឋបាលតុលាការ (“JAC”) ពីក្នុងចំណោមចៅក្រម អ.វ.ត.ក ដើម្បីសម្រេចលើបណ្តឹងដិតចិត្ត អនុលោមតាមវិធាន ៣៤(៦) នៃ វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក (“វិធាន”)^៦។ មេធាវីការពារក្តីស្នើសុំផ្អាកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរហូតដល់ពេលបណ្តឹងដិតចិត្ត ត្រូវបានដោះស្រាយរួចរាល់ជាស្ថាពរ។ យើងសូមស្នើឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបើកសវនាការជាសាធារណៈ។

I. ច្បាប់ជាធរមាន

ក. បណ្តឹងដិតចិត្តចំពោះចៅក្រម

១. វិធាន ៣៤(២) ចែងថា៖

ភាគីអាចធ្វើបណ្តឹងដិតចិត្តចំពោះចៅក្រមក្នុងករណីណាមួយដែលចៅក្រមរូបនោះមាន ឬធ្លាប់ មានផលប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួន ឬហិរញ្ញវត្ថុ ឬ មានការពាក់ព័ន្ធ ដែលអាចធ្វើឱ្យប៉ះពាល់យ៉ាងពិត ប្រាកដដល់ភាពអនាគត ឬអាចបង្កើតឱ្យមានភាពលម្អៀង។

⁵ បណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ, កថាខណ្ឌ ១, បណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ នួន ជា, កថាខណ្ឌ ៣៣។

⁶ បណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ, កថាខណ្ឌ ៤១, បណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ នួន ជា, កថាខណ្ឌ ២៤, ៣៤។

សេចក្តីសម្រេចរបស់សាលាដំបូង អៀង សារី គាំទ្របណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ និង នួន ជា ចំពោះចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងសេចក្តីសម្រេចរបស់ អៀង សារី ស្នើសុំដកចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដើម្បីសម្រេចលើបណ្តឹងដិតចិត្ត

២. ក្នុងការបកស្រាយវិធាននេះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានប្រើប្រាស់លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាឧទ្ធរណ៍ នៃតុលាការ ICTY (“លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យរបស់តុលាការ ICTY”)⁷ ដែលចែងថា៖

ចៅក្រមមួយរូបមានភាពលម្អៀង ប្រសិនបើភាពលម្អៀងពិតប្រាកដត្រូវបានគេរកឃើញ ។

ភាពលម្អៀងកើតមានក្នុងករណីដែល៖

- ចៅក្រមរូបនោះជាភាគីនៃរឿងក្តី ឬមានផលប្រយោជន៍ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ឬទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិដែលបានមកពីរឿងក្តី ឬប្រសិនបើសេចក្តីសម្រេចរបស់ចៅក្រមនោះនឹងនាំឱ្យមានការជួយជម្រុញមូលហេតុនៃការជាប់ពាក់ព័ន្ធរបស់គាត់ទៅនឹងភាគីណាមួយនៃរឿងក្តី។ ក្នុងករណីនេះ គេត្រូវដកចៅក្រមចេញពីរឿងក្តីដោយស្វ័យប្រវត្តិ ឬ
- ករណីទាំងនេះនាំឱ្យអ្នកសង្កេតការណ៍ប្រកបដោយសុភវិនិច្ឆ័យ និងដែលបានទទួលព័ត៌មានត្រឹមត្រូវ យល់ថាមានភាពលម្អៀង⁸។

⁷ សំណុំរឿង អៀង សារី, 002/19-09-2007-អវតក/កសចស, សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងរបស់លោក អៀង សារី ដែលប្តឹងដិតចិត្តចំពោះលោកចៅក្រម និល ណុន និងសំណើពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ, ថ្ងៃទី ២៨ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១១, E5/3, ERN: 00640427-00640435, (“សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងដិតចិត្តចំពោះលោកចៅក្រម និល ណុន”), កថាខណ្ឌ ៦។

⁸ រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Furundžija, សាលក្រម, IT-95-17/1-A, ថ្ងៃទី ២១ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០០, កថាខណ្ឌ ១៨៩។

សវនកររបស់លោក អៀង សារី គាំទ្របណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ អៀង ធីន្ទ និង ឌួន ថា ចំពោះចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងសវនកររបស់ អៀង សារី ស្នើសុំដកចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដើម្បីសម្រេចលើបណ្តឹងដិតចិត្ត

- ៣. យុត្តិសាស្ត្ររបស់ អ.វ.ត.ក បញ្ជាក់ថាបណ្តឹងដិតចិត្តត្រូវធ្វើចំពោះចៅក្រមណាម្នាក់ដែលកាន់រឿងក្តីណាមួយ ពុំមែនចៅក្រមទាំងអស់ឡើយ^១។ ទោះបីលក្ខខណ្ឌតម្រូវត្រង់ចំណុចនេះត្រូវបានលុបចេញពីបណ្តឹងដិតចិត្តក្តី ក៏យើងបានបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវនេះរួចហើយ ដោយហេតុថាបណ្តឹងដិតចិត្ត ទាមទារដកចៅក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងចេញពីសំណុំរឿង ០០២ ដោយសារមានភាពលម្អៀងនៅក្នុងសំណុំរឿងនេះ។
- ៤. ក្រមសីលធម៌ចៅក្រម អ.វ.ត.ក ចែងថាចៅក្រមត្រូវរក្សានូវភាពមិនលម្អៀងត្រង់ចំណុចថា “ចៅក្រមត្រូវចៀសវាងនូវរាល់ជម្លោះផលប្រយោជន៍ ឬស្ថិតក្នុងស្ថានភាពណាមួយដែលគេអាចយល់ឃើញថាមានទំនាស់ផលប្រយោជន៍កើតឡើង”¹⁰។

ខ. តុលាការអាចទទួលយកបាននូវបណ្តឹងដិតចិត្តតែមួយ ចំពោះចៅក្រមច្រើនរូប ដែលស្ថិតនៅរួមគ្នាក្នុងអង្គជំនុំជម្រះមួយ

- ៥. មាត្រា ៥៦៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា (“CPC”) ចែងថា “កាលណាអ្នកប្តឹងចង់សុំបដិសេធចៅក្រមច្រើនរូបដែលឡើងជំនុំជម្រះនៅក្នុងក្រុមសមូហភាពជាមួយគ្នានោះ អ្នកប្តឹងអាចដាក់ពាក្យប្តឹងតែមួយគត់”។ ទោះបីបណ្តឹងដិតចិត្តពុំបានលើកឡើងអំពីបញ្ហានេះក្តី ក៏ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជាពុំអនុញ្ញាតឱ្យ

⁹ សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងដិតចិត្តចំពោះលោកចៅក្រម និល ណុន, កថាខណ្ឌ ៩-១១។

¹⁰ ក្រមសីលធម៌ចៅក្រម អ.វ.ត.ក, ដែលបានធ្វើវិសោធនកម្មនៅថ្ងៃទី ៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៨, មាត្រា ២(២)។ ស្រដៀងគ្នានេះ ក្រមសីលធម៌ចៅក្រមកម្ពុជា មាត្រា ១៧ ចែងថា៖ “ប្រសិនបើចៅក្រមមានមូលដ្ឋានច្បាស់ថា ខ្លួនមិនអាចសម្រេចសេចក្តីដោយអនាគតិបានទេ នោះត្រូវដកខ្លួនពីការជំនុំជម្រះដោយផ្អែកតាមក្រមនីតិវិធី”។

សវនកររបស់លោក អៀង សារី គាំទ្របណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ អៀង ធីន្ទ និង ទួន ជា ចំពោះចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងសវនកររបស់ អៀង សារី ស្នើសុំដកចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដើម្បីសម្រេចលើបណ្តឹងដិតចិត្ត

អ.វ.ត.ក ចាត់ការបណ្តឹងដិតចិត្តចំពោះចៅក្រមទាំងអស់នៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដូចដែលបានរៀបរាប់ក្នុងបណ្តឹងដិតចិត្តឡើយ។

គ. សិទ្ធិក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌

៦. លោក អៀង សារី មានសិទ្ធិក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយចៅក្រមមិនលម្អៀង។ សិទ្ធិនេះមានចែងក្នុងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (“ICCPR”)¹¹ និងសេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស (“UDHR”)¹² ដែលគេត្រូវគោរព អនុលោមតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា¹³, កិច្ចព្រមព្រៀង¹⁴, និងច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតឱ្យមាន អ.វ.ត.ក¹⁵។

¹¹ កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (ICCPR), មាត្រា ១៤ ត្រង់ផ្នែកពាក់ព័ន្ធចែងថា៖ “ក្នុងការសម្រេចសេចក្តីចោទប្រកាន់ពីបទព្រហ្មទណ្ឌណាមួយប្រឆាំងមកលើខ្លួន ឬពីសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ច ក្នុងរឿងក្តីណាមួយ ជនគ្រប់រូបមានសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយសាលាក្តីមានសមត្ថកិច្ចឯករាជ្យ មិនលម្អៀងដែលបង្កើតឡើងដោយច្បាប់”។

¹² សេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្សត្រង់មាត្រា ១០ ចែងថា៖ “មនុស្សគ្រប់រូប មានសិទ្ធិស្មើគ្នាពេញលេញ សុំឱ្យតុលាការឯករាជ្យ និងមិនលម្អៀង ពិនិត្យរឿងក្តីរបស់ខ្លួនជាសាធារណៈ និងដោយសមធម៌ ដើម្បីសម្រេចលើសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ច និងលើភាពសមហេតុផលនៃការចោទប្រកាន់ទាំងឡាយខាងបទព្រហ្មទណ្ឌមកលើខ្លួន”។

¹³ រដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជា, ដែលត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្មនៅឆ្នាំ ១៩៩៩, មាត្រា ៣១ ត្រង់ផ្នែកពាក់ព័ន្ធចែងថា៖ “ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាទទួលស្គាល់ និងគោរពសិទ្ធិមនុស្សដូចមានចែងក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ សេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស និងកតិកាសញ្ញាព្រមទាំងអនុសញ្ញាទាំងឡាយទាក់ទងទៅនឹងសិទ្ធិមនុស្ស សិទ្ធិនារី និងសិទ្ធិកុមារ”។

¹⁴ កិច្ចព្រមព្រៀង, មាត្រា ១៣ ត្រង់ផ្នែកពាក់ព័ន្ធចែងថា៖ “សិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ១៤ និង ១៥ នៃអនុសញ្ញាអន្តរជាតិឆ្នាំ១៩៦៦ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ ត្រូវតែបានគោរពនៅគ្រប់ដំណាក់កាលនៃការជំនុំជម្រះ”។

សារណារបស់លោក អៀង សារី គាំទ្របណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ អៀង ធីរិន្ទ និង ទួន ជា ចំពោះចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងសារណារបស់ អៀង សារី ស្នើសុំដកចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដើម្បីសម្រេចលើបណ្តឹងដិតចិត្ត

II. ទង្វើករណី

ក. គាំទ្របណ្តឹងដិតចិត្តត្រង់ចំណុចដែលចៅក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមានភាពលម្អៀង

៧. សំណុំរឿង០០១ និង ០០២ មានការពាក់ព័ន្ធគ្នាទាក់ទិននឹងបញ្ហាអង្គហេតុនិងអង្គច្បាប់មួយចំនួន¹⁶។ ការសម្រេចលើបញ្ហាទាំងអស់ដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២ ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងក្នុងសំណុំរឿង ០០១¹⁷។ នៅពេលបច្ចុប្បន្ន ចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងស្ថិតក្នុងស្ថានភាពមួយដែលនឹងនាំឱ្យអ្នកសង្កេតការណ៍ប្រកបដោយសុភវិនិច្ឆ័យ និងដែលបានទទួលព័ត៌មានត្រឹមត្រូវ យល់ដោយសមហេតុផលថាមានភាពលម្អៀង។ ចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងហាក់បីដូចជាសម្រេចគាំទ្រសំណើអង្គហេតុរបស់ខ្លួនដូចជាស្រេចទៅហើយ និងតម្កល់ច្បាប់ដែលមានចែងពាក់ព័ន្ធនឹងសំណុំរឿង០០១ ពុំនោះទេ នឹងធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ភាពយុត្តិធម៌នៃសាលាក្រមរបស់ខ្លួនលើសំណុំរឿង០០១។ បើនិយាយបែបអត្តនោម័ត ចំណុចនេះពុំមានន័យថាអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនឹងពុំខិតខំឱ្យអស់ពីលទ្ធភាពដើម្បីរក្សាភាពមិនលម្អៀងឡើយ។ ប៉ុន្តែ បើគេនិយាយតាមលក្ខណៈសត្យានុម័តវិញ ចំណុចនេះហាក់បីដូចជាបញ្ជាក់ឱ្យឃើញថា លទ្ធភាពដែលអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងយកសំណើអង្គហេតុ និងការសម្រេចរបស់ខ្លួនមកពិចារណាឡើងវិញ គឺនៅឆ្ងាយសន្លឹម។ ដូចដែល Lord Hewart C.J. បានពន្យល់

¹⁵ ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតឱ្យមាន អ.វ.ត.ក, មាត្រា ៣៣ ថ្មី ត្រង់ផ្នែកពាក់ព័ន្ធចែងថា៖ “អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញនៃសាលាដំបូងត្រូវអនុវត្តយុត្តាធិការរបស់ខ្លួន សមស្របតាមបទដ្ឋានយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ ភាពត្រឹមត្រូវ និងដំណើរការសមស្របនៃច្បាប់ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១៤ និង ១៥ នៃអនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ”។

¹⁶ បណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ, កថាខណ្ឌ ៥-១១។ បណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ នួន ជា, កថាខណ្ឌ ២-១១ (និងកថាខណ្ឌ ៩-១១ ដែលគោលការណ៍ទាំងនោះអាចយកមកអនុវត្តបានដូចគ្នាចំពោះករណីលោក អៀង សារី)។

¹⁷ បណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ, កថាខណ្ឌ ៥-១១។ បណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ នួន ជា, កថាខណ្ឌ ២-១១។

សាលាដំបូងសម្រេច អៀង សារី គាំទ្របណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ និង នួន ជា ចំពោះចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងសាលាដំបូង អៀង សារី ស្នើសុំដកចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដើម្បីសម្រេចលើបណ្តឹងដិតចិត្ត

ច្បាប់ថា “ជាការសំខាន់ណាស់ដែលថាតុលាការមិនត្រឹមតែត្រូវសម្រេចឱ្យបានយុត្តិធម៌ឡើយ ប៉ុន្តែតុលាការត្រូវធ្វើឱ្យគេឃើញច្បាប់ថា ដំណើរការនៃការសម្រេចយុត្តិធម៌ក៏ត្រូវបានធ្វើដោយយុត្តិធម៌ផងដែរ”¹⁸។

៨. តាមរយៈការកាត់សេចក្តីលើសំណុំរឿង ០០១ ភាពមិនលម្អៀងរបស់ចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងសម្រាប់សំណុំរឿង ០០២ មានភាពចម្រូងចម្រាស ដោយសារកំហុសអចេតនារបស់ខ្លួន ។ ឧទាហរណ៍៖

ក. តើចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនឹងធ្វើដូចម្តេចដើម្បីធានាឱ្យប្រាកដថា សំអាងហេតុរបស់ខ្លួនពុំមានវិការ៖ ឬហាក់ដូចជាពុំមានវិការ៖ ដោយសារខ្លួនមានបំណងចង់ធ្វើសាលក្រមក្នុងសំណុំរឿង០០២ ឱ្យស្របតាមសាលក្រមរបស់ខ្លួនលើសំណុំរឿង ០០១ ពិសេសនៅពេលខ្លួនពិចារណាឃើញថាសាលក្រមលើសំណុំរឿង០០២ នឹងប៉ះពាល់ទៅដល់ភាពអាចជឿទុកចិត្តបាននៃសាលក្រមលើសំណុំរឿង ០០១?

ខ. តើចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនឹងធ្វើដូចម្តេចដើម្បីធានាឱ្យប្រាកដថាខ្លួនធ្វើ និងហាក់ដូចជាធ្វើសាលក្រម ដោយផ្អែកតែម្យ៉ាងទៅលើភស្តុតាង ដែលបានដាក់ចំពោះមុខខ្លួនក្នុងសំណុំរឿង០០២ នៅពេលខ្លួនធ្លាប់បានសម្រេចសេចក្តីលើបញ្ហាដូចគ្នានេះជាច្រើនក្នុងសំណុំរឿង ០០១?

គ. តើចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនឹងធ្វើដូចម្តេច ប្រសិនបើភស្តុតាងមួយចំនួនគ្មាននៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២ ប៉ុន្តែមាននៅក្នុងសំណុំរឿង ០០១ ហើយចៅក្រមមានបំណងយកភស្តុតាងក្នុងសំណុំរឿង ០០១ មកសំអាងដែរ ឬទេ?

¹⁸ R v Sussex Justices ex parte McCarthy [1924], 1 KB 256, ថ្ងៃទី ៩ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩២៣។

សវនកររបស់លោក អៀង សារី គាំទ្របណ្តឹងជិតចិត្តរបស់ អៀង ធីន្ទ និង ទួន ជា ចំពោះចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងសវនកររបស់ អៀង សារី ស្នើសុំជម្រះចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដើម្បីសម្រេចលើបណ្តឹងជិតចិត្ត

៩. ក្នុងសំណុំរឿង ០០២ ចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងហាក់ដូចជាបានសម្រេចទុកជាមុនថារយៈកាលសម័យកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យបានធ្វើឱ្យតុលាការកម្ពុជាធ្លាក់ចុះអន់ខ្សោយ¹⁹។ សំអាងហេតុនេះស្របទៅនឹងសាលក្រមលើសំណុំរឿង ០០១ ដែលអះអាងថា “នៅក្នុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ប្រព័ន្ធតុលាការដែលអាចផ្តល់ការគាំពារដល់ជនជាប់ចោទតាមនីតិវិធីត្រឹមត្រូវពុំមានដំណើរការឡើយ”²⁰។ តាមរយៈនេះអ្នកសង្កេតការណ៍ប្រកបដោយសុភវិនិច្ឆ័យអាចសន្និដ្ឋានថា បើគិតដល់ជម្រើសរវាងការគាំទ្រការសម្រេចរបស់ខ្លួនក្នុងសំណុំរឿង ០០១ និងការពិនិត្យមើលបញ្ហាទាំងនេះជាថ្មី ចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនឹងគាំទ្រការសម្រេចរបស់ខ្លួនក្នុងសំណុំរឿង ០០១។ ទោះបីមានចេតនា ឬគ្មានក្តី ក៏សំអាងហេតុទាំងនេះអាចធ្វើឱ្យអ្នកសង្កេតការណ៍ប្រកបដោយសុភវិនិច្ឆ័យម្នាក់ដែលបានទទួលព័ត៌មានត្រឹមត្រូវ យល់ដោយសមហេតុផលថា មានភាពលម្អៀងក្នុងសំណុំរឿង ០០២។

១០. ប្រសិនបើចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងក្នុងសំណុំរឿង ០០២ និងសំណុំរឿង ០០១ ជាមនុស្សតែមួយ នោះគឺជាការប្រែត្រឡប់ តាមព្រឹត្តិវិធី នូវបន្ទុកនៃភ័ស្តុតាង។ ពេលនេះ មេធាវីការពារក្តីនឹងត្រូវធ្វើយ៉ាងណាឱ្យចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងយល់ថា សំអាងហេតុ និងការសម្រេចមុនរបស់ពួកគាត់ពុំត្រឹមត្រូវ ហើយពួកគាត់ត្រូវទទួលស្គាល់កំហុស និងត្រូវដកខ្លួនចេញ។ ប្រសិនបើកាតព្វកិច្ចក្នុងការ

¹⁹ សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងដិតចិត្តចំពោះចៅក្រម និល ណុន, កថាខណ្ឌ ៩។

²⁰ សំណុំរឿង កាំង ហ្គេកអ៊ាវ ហៅ “ខុច”, 001/18-07-2007-អវតក/អជសដ, សាលក្រម, ថ្ងៃទី ២៦ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១០, E 188, ERN: 00572517-00572797, កថាខណ្ឌ ៩៤។

សារណារបស់លោក អៀង សារី គាំទ្របណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ អៀង ធីន្ទ និង ទួន ជា ចំពោះចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងសារណារបស់ អៀង សារី ស្នើសុំដកចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដើម្បីសម្រេចលើបណ្តឹងដិតចិត្ត

ស្វែងរកភស្តុតាងដាក់បន្ទុករបស់ ក.ស.ព ប្រែក្លាយទៅជាកាតព្វកិច្ចរបស់មេធាវីការពារក្តីវិញ នោះជា ការរំលោភសច្ចៈធារណ៍នៃនិរទោសរបស់ លោក អៀង សារី²¹ ។

១១. បញ្ហាចម្រូងចម្រាសដែលថាចៅក្រមដែលជាអ្នកសម្រេចលើសហឧក្រិដ្ឋកម្មរួមដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ ដូចគ្នាក្នុងសំណុំរឿង ២ ដាច់ដោយឡែក គឺជាក្រុមចៅក្រមតែមួយដែលស្ថិតក្នុងអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ត្រូវបានមេធាវីការពារក្តីគូសបញ្ជាក់ជូនអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ក្នុងសំណុំរឿង ០០១ ដែលក្នុងនោះមេ ធាវីការពារក្តីបានកត់សម្គាល់ថា៖

ជនត្រូវចោទក្នុងចំនួនដ៏តិចដែល អ.វ.ត.ក បានជំនុំជម្រះ, ការដែលថាមានតែអង្គបុរេជំនុំជម្រះ មួយ និងការដែលថាជនត្រូវចោទជាប់ពាក់ព័ន្ធគ្នាទៅវិញទៅមកមានន័យថា ក្នុងពេលមាន សេចក្តីសម្រេចណាមួយមកលើជនត្រូវចោទណាម្នាក់ វានឹងប៉ះពាល់យ៉ាងពិតប្រាកដដល់ជន ត្រូវចោទឯទៀត។ ផលប៉ះពាល់នេះត្រូវបានគូសបញ្ជាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលា

²¹ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មាត្រា ៣៨ ចែងថា៖ “ជនជាប់ចោទណាក៏ដោយ ត្រូវទុកជាមនុស្សឥតទោស ដរាបណា តុលាការមិនទាន់កាត់ទោសជាស្ថាពរ”។ មាត្រា ៣៥ ថ្មីនៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតឱ្យមាន អ.វ.ត.ក ចែងថា៖ “ជនជាប់ចោទណាក៏ដោយ ត្រូវទុកជាមនុស្សឥតទោស ដរាបណាតុលាការមិនទាន់កាត់ទោសជាស្ថាពរ”។ វិធាន ២១ (១) (ឃ) ត្រង់ផ្នែកពាក់ព័ន្ធចែងថា៖ “ជនណា ដែលត្រូវបានសង្ស័យ ឬត្រូវបានចោទប្រកាន់ ត្រូវចាត់ទុកថាគ្មានទោស ដរាបណាពិន្ទុភាពរបស់គេមិនទាន់ត្រូវបានរកឃើញ”។ មាត្រា ១៤ (២) នៃកតិកាសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយចែងថា៖ “ជនដែលជាប់ចោទពីបទព្រហ្មទណ្ឌ ត្រូវបានសន្មត់ជាមុនថាជាជនគ្មានទោស រហូតដល់ពិន្ទុភាពរបស់ខ្លួនត្រូវបានកំណត់ស្របតាមច្បាប់”។ មាត្រា ១១ (១) នៃសេចក្តី ប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្សចែងថា៖ “ជនណាដែលជាប់ចោទពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌត្រូវសន្មត់ជាជនគ្មានទោស រហូត ដល់ពិន្ទុភាពត្រូវបានរកឃើញនៅក្នុងសវនាការជាសាធារណៈ ដែលមានការធានាចាំបាច់ ដើម្បីឱ្យជននោះការពារខ្លួន។

សវនាការរបស់លោក អៀង សារី គាំទ្របណ្តឹងជិតចិត្តរបស់ អៀង ធីរិន្ទ និង ទួន ជា ចំពោះចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងសវនាការរបស់ អៀង សារី ស្តីសុំដកចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដើម្បីសម្រេចលើបណ្តឹងជិតចិត្ត

ដំបូង ក្នុងករណីចៅក្រមដដែលដែលជំនុំជម្រះ ឌុច និងដោះស្រាយបញ្ហានេះ នឹងត្រូវ ជំនុំជម្រះលោក លោក អៀង សារី នៅពេលក្រោយ។ គ្មានលទ្ធភាពដែលថាអង្គជំនុំជម្រះសាលា ដំបូងនឹងចេញសេចក្តីសម្រេចមួយលើសំណុំរឿង ឌុច ស្តីពីលទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្ត JCE នៅ អ.វ.ត.ក ហើយបន្ទាប់មកកែប្រែការសម្រេចរបស់ខ្លួននៅក្នុងសំណុំរឿងបន្ទាប់ដែល ក.ស.ព យល់ថាជាផ្នែកមួយនៃសំណុំរឿង ឌុច ឡើយ។ ដូច្នោះ សេចក្តីសម្រេចលើសំណុំរឿង ឌុច ពាក់ព័ន្ធនឹងលទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្ត JCE នៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក សម្រាប់ចេតនា និងគោល បំណងទាំងអស់ គឺចង់ភ្ជាប់កាតព្វកិច្ចនៃការខុសត្រូវចំពោះ លោក អៀង សារី ដោយ ផ្ទាល់ និងជាផ្លូវការ²²។

១២. ទោះបីសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីក្នុងសំណុំរឿង ឌុច ពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាអង្គច្បាប់ថាតើសហឧក្រិដ្ឋកម្ម រួមគឺជាទម្រង់នៃការទទួលខុសត្រូវជាធរមាននៅ អ.វ.ត.ក ក្តី ក៏គោលការណ៍ដែលខ្លួនប្រកាន់យក គឺអាច យកមកអនុវត្តបានដូចគ្នាចំពោះបញ្ហាអង្គហេតុដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងបណ្តឹងដិតចិត្ត។ ចំណុចខុសគ្នា តែមួយគត់គឺថា ភាពលម្អៀងដែលអាចមានដែលមេធាវីការពារក្តីបានដឹងនៅខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៩ ពេលនេះ បង្កើតបានជាកាលៈទេសៈមួយ ដែលនាំឱ្យអ្នកសង្កេតការណ៍ប្រកបដោយសុភវិនិច្ឆ័យដែលបានទទួល ព័ត៌មានត្រឹមត្រូវ យល់ដោយសមហេតុផលថាមានភាពលម្អៀងក្នុងសំណុំរឿង ០០២។

²² សូមមើលសំណុំរឿង កាំង ហ្គេកអ៊ាវ ហៅ “ឌុច” , 001/18-07-2007-អវតក/អជសដ, សំណើជាបន្ទាន់របស់លោក អៀង សារី សុំ ដាក់អំណះអំណាងស្តីពីការអនុវត្តនូវការទទួលខុសត្រូវជាទម្រង់សហឧក្រិដ្ឋកម្មរួម នៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាជំ ទាស់ទៅនឹងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ លើករណីរបស់ កាំង ហ្គេកអ៊ាវ ហៅ “ឌុច”, ថ្ងៃទី ១៧ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩, D99/3/6, ERN: 00223990-00223997, កថាខណ្ឌ ៧។

សវនកររបស់លោក អៀង សារី គាំទ្របណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ អៀង ធីន្ទ និង ទួន ជា ចំពោះចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងសវនកររបស់ អៀង សារី ស្នើសុំដកចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដើម្បីសម្រេចលើបណ្តឹងដិតចិត្ត

ទំព័រ ១២ នៃ ១៧

១៣. ចំណុចដែលថាចៅក្រមប្រើប្រាស់សច្ចាធារណ៍នៃភាពមិនលម្អៀង គឺគេពុំអាចជំទាស់បានឡើយ។ ដូច្នោះ ក្នុងការយល់ថាមានភាពលម្អៀង គេត្រូវមានភស្តុតាងយកមកបញ្ជាក់ឱ្យច្បាស់ ទើបជាការសមហេតុ ផល។ ទោះបីចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងពិតជាបានប្រើប្រាស់ ឬមិនប្រើប្រាស់ផលប្រយោជន៍ ក្នុងការធ្វើសំអាងហេតុលើសំណុំរឿង ០០២ ឱ្យស្របតាមសំអាងហេតុរបស់ខ្លួនក្នុងសំណុំរឿង ០០១ ពុំ មែនជារឿងសំខាន់ឡើយ។ ការស្តែងឱ្យឃើញថាពួកគាត់ មានផលប្រយោជន៍លើសលុបក្នុងការធ្វើដូច្នោះ នឹងនាំឱ្យមនុស្សម្នាក់ដែលមានសុភវិនិច្ឆ័យ យល់ច្បាស់ថាចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមាន ភាពលម្អៀង។

ខ. ការចូលរួមនៃបណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ សុំឱ្យគណៈកម្មាធិការរដ្ឋបាលតុលាការ បង្កើតអង្គជំនុំជម្រះពិសេសមួយដើម្បីពិចារណា និងសម្រេចលើបណ្តឹងដិតចិត្ត

១៤. វិធាន ៣៤(៦) ចែងថាសម្រាប់គោលបំណងនៃបណ្តឹងដិតចិត្ត ចៅក្រមដែលរងការប្តឹងដិតចិត្ត ត្រូវដកខ្លួន ចេញពីការសម្រេចលើបណ្តឹងនោះ។ ចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ត្រូវ ដកខ្លួនចេញសម្រាប់ គោលបំណងនៃបណ្តឹងដិតចិត្តទាំងនេះ។ នេះជាទម្លាប់អនុវត្តរបស់ចៅក្រមអន្តរជាតិនៃអង្គបុរេជំនុំជម្រះ នៅពេលមេធាវីការពារក្តីស្នើសុំចាត់វិធានការសមស្របទៅលើពួកគាត់ បន្ទាប់ពីមានការបញ្ចេញទស្សនៈ របស់លោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន²³។ ចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងត្រូវអនុវត្តតាមគំរូរបស់ ចៅក្រមអន្តរជាតិនៃអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ហើយត្រូវដកខ្លួនចេញពីការសម្រេចលើបណ្តឹងដិតចិត្ត។

²³ សំណុំរឿងរបស់ អៀង សារី, 002/19-09-2007-អវតក/(អបជ ០៣), ចម្លើយតបទៅនឹងសំណើរបស់ អៀង សារី ស្នើសុំចាត់វិធានការ ពាក់ព័ន្ធនឹងទស្សនៈមួយចំនួនរបស់នាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន ដែលជំទាស់នឹងឯករាជភាពនៃចៅក្រមអង្គបុរេជំនុំជម្រះ Katinka Lahuis និងចៅក្រម Rowan Downing, ថ្ងៃទី ១ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៩, ERN: 00398615-00398622, កថាខណ្ឌ ២។

សេចក្តីសម្រេចរបស់លោក អៀង សារី គាំទ្របណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ និង ទួន ជា ចំពោះចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងសេចក្តីសម្រេចរបស់ អៀង សារី ស្នើសុំដកចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដើម្បីសម្រេចលើបណ្តឹងដិតចិត្ត

ទំព័រ ១៣ នៃ ១៧

គ. សំណើសុំផ្អាកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី

១៥. វិធាន ៣៤ ពុំតម្រូវឱ្យចៅក្រមដែលត្រូវគេប្តឹងដិតចិត្ត ដកខ្លួនចេញពីរាល់គ្រប់បញ្ហាទាំងអស់ឡើយ នៅពេលរង់ចាំសេចក្តីសម្រេចស្តីពីបណ្តឹងដិតចិត្តនោះ។ “ប៉ុន្តែ ចៅក្រមអាចសម្រេចដកខ្លួនដោយស្ម័គ្រចិត្តក្នុងដំណាក់កាលណាមួយក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីខាងក្រោម”²⁴។ រហូតដល់ពេលមានការសម្រេចលើបណ្តឹងដិតចិត្ត ចៅក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមិនត្រូវចូលរួមក្នុងបញ្ហាណាមួយដែលរង់ចាំការសម្រេចឬធ្វើអ្វីមួយដើម្បីត្រៀមរៀបចំលើសំណុំរឿង ០០២ ឡើយ ដើម្បីកុំឱ្យបញ្ហាទាំងអស់នោះមានវិការក្នុងករណីចៅក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងត្រូវបានប្តឹងដិតចិត្តនៅពេលក្រោយ។ ដោយហេតុថាបណ្តឹងនេះប្តឹងដិតចិត្តចំពោះចៅក្រមតែមួយរូបនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ជាការត្រឹមត្រូវដែលអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងត្រូវផ្អាកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរហូតដល់ពេលបណ្តឹងដិតចិត្តត្រូវបានសម្រេចជាស្ថាពរ²⁵។

III. សំណើសុំបើកសវនាការសាធារណៈ

១៦. ការបើកសវនាការផ្ទាល់មាត់ជាសាធារណៈដើម្បីសម្រេចលើបណ្តឹងដិតចិត្ត គឺជាការចាំបាច់ ។ បណ្តឹងនេះពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់ លោក អៀង សារី ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ពីសំណាក់តុលាការឯករាជ្យមិនលម្អៀង។ គ្មានហេតុផលណាមួយឡើយ ដែលថាបណ្តឹងដិតចិត្តនេះមិនត្រូវត្រូវបានតុលាការលើកយកមកពិភាក្សា និងជជែកដេញដោលដោយតម្លាភាពនៅចំពោះមុខសាធារណ

²⁴ វិធាន ៣៤(៥)។

²⁵ សូមមើល រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Prlic et al, IT-04-74-T, សេចក្តីសម្រេចលើពាក្យត្រូវរបស់មេធាវីការពារក្តី Prlic សុំផ្អាកដំណើរការនីតិវិធី, ថ្ងៃទី ២០ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១០។

សវនាការរបស់លោក អៀង សារី សុំឱ្យបណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ អៀង ធីន្ទ និង ទួន ជា ចំពោះចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងសវនាការរបស់ អៀង សារី ស្នើសុំដកចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដើម្បីសម្រេចលើបណ្តឹងដិតចិត្ត

ជន²⁶។ នាពេលកន្លងមក ការខ្វះតម្លាភាព និងការទទួលខុសត្រូវនៅក្នុងជួរ អ.ស.ប បានប៉ះពាល់ដល់ ភាពអាចជឿជាក់បានរបស់ខ្លួន ហើយមានការចាត់វិធានការជាបន្តបន្ទាប់ដើម្បីកែខុសការណ៍នេះ²⁷។ ដូចគ្នានេះ អ.វ.ត.ក គួរចាត់វិធានការដើម្បីធានាឱ្យប្រាកដថាកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរបស់ខ្លួន មានតម្លាភាព ហើយឱ្យអ្នកធ្វើសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន ចេះទទួលខុសត្រូវ។

អាស្រ័យហេតុនេះ ដោយយោងតាមសំអាងហេតុខាងលើ មេធាវីការពារក្តីរបស់លោក អៀង សារី សូម៖

- ១. គាំទ្របណ្តឹងដិតចិត្តត្រង់ចំណុចដែលថា ចៅក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមានភាពលម្អៀង។
- ២. ចូលរួមជាមួយបណ្តឹងរបស់លោកស្រី អៀង ធីរិទ្ធ សុំដកចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដោយដាក់ជំនួសនូវចៅក្រមបម្រុងនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ឬចៅក្រមបន្ថែម ដែលគណៈកម្មា

---

²⁶ ដូចដែលអង្គបុរេជំនុំជម្រះបានទទួលស្គាល់កាលពីពេលកន្លងមក “មូលដ្ឋានមួយក្នុងចំណោមមូលដ្ឋានចម្បងនានាក្នុងការបើកសវនាការ សាធារណៈគឺដើម្បីឱ្យសាធារណជនត្រួតពិនិត្យមើលភាពត្រឹមត្រូវនៃដំណើរការនីតិវិធី”, សំណុំរឿង ខៀវ សំផន, ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស (អបជ១១), សេចក្តីសម្រេចលើពាក្យសុំឱ្យមានសវនាការជាសាធារណៈរបស់លោក ខៀវ សំផន, ថ្ងៃទី ៤ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៨, A190/I/8, ERN: 00236251-00236254។ ដូចដែលគម្រោងយុត្តិធម៌សង្គមសេរីបានកត់សម្គាល់ថា “ការខ្វះការបញ្ជាក់អំពី តម្រូវការចាំបាច់ឱ្យមានភាពសម្ងាត់ក្នុងបញ្ហាជាក់លាក់ណាមួយនោះ វិធានដែលគាំទ្រតម្លាភាពគួរមានអានុភាព ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យសា ធារណជនសង្កេតការងាររបស់តុលាការ”, ការជ្រៀតជ្រែកខាងនយោបាយនៅអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា, គម្រោងយុត្តិ ធម៌សង្គមសេរី, ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១០, ទំព័រ ២៧, (“របាយការណ៍ OSJI”)។

²⁷ សូមមើល Neil Macfarquhar, អ.ស.ប គាំទ្របេក្ខភាពប្រធានប្រឆាំងអំពើពុករលួយ, International Herald, ថ្ងៃទី ៣០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១០, ទំព័រ ៣, ដែលប្រធានការិយាល័យសេវាត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង, លោកស្រី Inga-Britt Ahlenius, ត្រូវបានគេរាយការណ៍ថាគាត់បាន គូសបញ្ជាក់នៅក្នុងរបាយការណ៍បញ្ចប់ការងារផ្ទៃក្នុងរបស់គាត់ថា នៅ អ.ស.ប (យ៉ាងហោចណាស់ ពាក់ព័ន្ធនឹងការដឹកកាយអំពើពុក រលួយផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ) “គ្មានតម្លាភាព, ខ្វះការទទួលខុសត្រូវ”។

សេចក្តីសម្រេចរបស់លោក អៀង សារី គាំទ្របណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ និង នួន ជា ចំពោះចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងសេចក្តីសម្រេចរបស់ អៀង សារី ស្នើសុំដកចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដើម្បីសម្រេចលើបណ្តឹងដិតចិត្ត

ទំព័រ ១៥ នៃ ១៧

ធិការរដ្ឋបាលតុលាការជាអ្នកជ្រើសរើសពីក្នុងចំណោមចៅក្រម អ.វ.ត.ក ដើម្បីពិចារណា និង សម្រេចលើបណ្តឹងដិតចិត្ត។

៣. ស្នើសុំបើកសវនាការសាធារណៈដើម្បីសម្រេចលើបណ្តឹងដិតចិត្ត។

សូមលោក/ស្រី ចៅក្រមទទួលនូវការគោរពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់អំពីយើងខ្ញុំ។

អាង ឧត្តម

Michael G. KARNAVAS

សហមេធាវីរបស់លោក អៀង សារី

ធ្វើនៅភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្ងៃទី ១៧ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១១

សេចក្តីបញ្ជាក់សម្រាប់លោក អៀង សារី គាំទ្របណ្តឹងដិតចិត្តរបស់ អៀង ធីន្ទ និង ទួន ជា ចំពោះចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងសេចក្តីបញ្ជាក់សម្រាប់ អៀង សារី ស្នើសុំបើកចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដើម្បីសម្រេចលើបណ្តឹងដិតចិត្ត

ទំព័រ ១៦ នៃ ១៧